

Samenvatting verbeterplan Enexis

Publieksversie - 6 maart 2026

Inleiding samenvatting verbeterplan Enexis

- De druk op het elektriciteitsnet groeit sneller dan ooit. Bedrijven verduurzamen, huishoudens stappen over op elektrisch koken en verwarmen, en er komt steeds meer duurzame energie bij. Dat is goed nieuws, maar het zorgt er ook voor dat het elektriciteitsnet in grote delen van het land (bijna) vol zit.
- Wij werken dagelijks aan het vergroten van de capaciteit door het netwerk uit te breiden en de bestaande infrastructuur slimmer te benutten. Toch is de energietransitie complex en lastig voorspelbaar. Nieuwe technieken, veranderend gedrag en de snelheid van economische en duurzame groei zorgen ervoor dat plannen soms moeten worden bijgesteld. Dit vraagt om het stapsgewijs ontwikkelen, testen en opschalen van nieuwe oplossingen en processen, waarbij veiligheid voorop staat. Achter de schermen werken we hier geruime tijd al intensief aan en we zijn ambitieus in het verder ontwikkelen en ontsluiten van oplossingen.
- De Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft Enexis gevraagd een verbeterplan op te stellen: een concreet plan waarin we laten zien hoe wij het net efficiënter benutten en welke randvoorwaarden daarvoor verder moeten worden versterkt. Dat verzoek begrijpen we en sluit aan op onze ambities. Klanten, overheden, bedrijven en andere stakeholders hebben behoefte aan duidelijkheid: welke oplossingen zijn wanneer beschikbaar, hoe zorgen we dat deze goed werken en wanneer kunnen ze rekenen op meer transportcapaciteit?
- In ons verbeterplan geven we open en eerlijk inzicht in waar we staan. We laten zien welke stappen we zetten, welke keuzes we maken, en welke producten en processen we (verder) ontwikkelen om efficiëntere benutting van het stroomnet mogelijk te maken. Daarnaast blijven we investeren in het verder professionaliseren van onze netbeheertaken en het vergroten van transparantie. Deze samenvatting geeft overzichtelijk weer waar we als onderdeel van het verbeterplan aan werken en wat de planning is van de belangrijkste maatregelen.

Belangrijkste punten uit het verbeterplan: Inzicht en samenwerking

Netinzicht

- Een belangrijke voorwaarde om het net efficiënter te benutten, is dat Enexis de basis op orde heeft. Dat betekent dat Enexis diepgaand en geautomatiseerd *netinzicht* heeft. Daarmee kan niet alleen snel worden geschakeld in het oplossen van knelpunten van het net, maar wordt ook duidelijk op welke plekken en op welke momenten van de dag ruimte beschikbaar is. Enexis heeft de afgelopen jaren gewerkt aan het vergroten van dit netinzicht en blijft dat de komende jaren doen. Het vraagt om meer meetpunten in het net, de ontwikkeling van IT-oplossingen, verbetering van datakwaliteit en beter inzicht in de plannen van onze klanten. Voor wat betreft de bemetering van het net is Enexis al redelijk gevorderd: op dit moment is op de verschillende netvlakken tussen de 49% en 77% van het net bemeten. De verwachting is dat Enexis in 2030 het net volledig heeft bemeterd heeft om daarmee het benodigde netinzicht te genereren.

Afstemmingsbeleid

- Enexis werkt samen met de andere netbeheerders aan *afstemmingsbeleid* over de restruimte (in dalmomenten van het gebruik). Het elektriciteitssysteem bestaat uit een groot netwerk van onderlinge verbonden systemen van verschillende netbeheerders. Om de restruimte goed te kunnen bepalen en benutten, is het nodig dat netbeheerders onderling voldoende inzicht hebben en duidelijke afspraken maken. Zo kan worden geborgd dat de restruimte in het net van één netbeheerder aansluit bij de restruimte, in bijvoorbeeld een gekoppeld net, van een andere netbeheerder waar sprake is onderlinge afhankelijkheid. Om dit goed te kunnen doen hebben de netbeheerders onderlinge afspraken gemaakt die op korte termijn verder worden uitgewerkt. Zowel op inhoudelijk vlak (over informatie-uitwisseling) als op procesmatig vlak (over hoe en wanneer deze informatie wordt uitgewisseld).

Belangrijkste punten uit het verbeterplan: Congestie management en alternatieve transportrechten

Congestie management – slim omgaan met pieken

- Dat Enexis haar netinzicht verder wil verbeteren, betekent niet dat er op basis van het huidige netinzicht geen maatregelen worden ingezet om het net efficiënter te benutten. Sterker nog, vanwege de toenemende netcongestie is Enexis al genooddaakt dergelijke maatregelen in te zetten. In de afgelopen jaren heeft Enexis meerdere maatregelen ontwikkeld en geïmplementeerd om congestie te beheren. Enexis kan inmiddels onder meer het capaciteitsbeperkend contract (CBC), het capaciteit-sturend contract (CSC), het capaciteitsbeperkend contract voor groepen (groepsCBC), het biedplichtcontract (BPC) en redispatch inzetten. Eind 2025 zijn enkele tientallen CBC-contracten afgesloten voor grootzakelijke klanten en er zijn vele duizenden redispatch afroepen door netbeheerders gedaan. De groepsCBC wordt door Enexis toegepast ten behoeve van publieke laadpalen in congestiegebieden. Er zijn contracten gesloten om circa 2.200 laadpaalaansluitingen te sturen. Enexis streeft ernaar dat alle klanten toegang tot energie kunnen krijgen en blijft daarom werken aan verdere optimalisatie van deze producten en het aanbieden ervan aan haar klanten.

Alternatieve transportrechten – gebruik buiten de spits

- Naast maatregelen voor congestiebeheer is Enexis sinds 2025 gestart met het aanbieden van alternatieve transportrechten. Deze maken het mogelijk om elektriciteit te verbruiken op momenten dat het net minder belast is. De tijdsgebonden transportrechten (TBTR) richten zich vooralsnog op het nachtelijk tijdsblok (0:00 – 6:00 uur). Inmiddels hebben wij ruim honderd van dit soort contracten afgesloten. Daarnaast beoogt Enexis het volledig variabel transportrecht (VVTR) verder te ontwikkelen om de impact van dit product te vergroten. Voor het aanbieden van dit product is zeer diepgaand netinzicht nodig. Daarom richt Enexis zich in de eerste instantie op het realiseren van het benodigde netinzicht.

Belangrijkste punten uit het verbeterplan: Nieuwe maatregelen

Groepstransportovereenkomst, nieuwe tarieven, congestieverzachers

- In 2026 worden of zijn nieuwe maatregelen geïntroduceerd in de Net- en Tarievenscode elektriciteit, die bijdragen aan het efficiënter benutten van het elektriciteitsnet. Het gaat hierbij in ieder geval om de groepstransportovereenkomst (GTO), de tijdsafhankelijke tarieven voor zowel kleinverbruikers als voor grootverbruikers op de regionale elektriciteitsnetten en een aanvullend beleid voor congestieverzachers. Voor de GTO heeft Enexis inmiddels al de nodige implementatiestappen genomen, vooruitlopend op de inwerkingtreding van het door de ACM vastgestelde codewijzigingsbesluit in december 2025. Er is inmiddels ook al een eerste contract getekend.
- Enexis committeert zich aan codewijzigingsbesluiten met een tijdige implementatie. Waar mogelijk worden deze maatregelen in sectorverband verder ontwikkeld. De realisatieplanning wordt daarom in gezamenlijke werk- en stuurgroepen nader vormgegeven.

Tot slot

- Met de in dit verbeterplan beschreven aanpak en maatregelen schetst Enexis hoe zij haar grootzakelijke klanten de komende jaren ondersteunt in hun energiebehoeften en werkt aan een flexibel, robuust en betrouwbaar energiesysteem.

Samenvatting producten verbeterplan Enexis

S O G

S = Te starten
O = In ontwikkeling
G = Gereed

Maatregel	Beschrijving	Levensfase	Product adoptie	Effort in randvoorwaarden:	
CSC	Contract waarbij Enexis klanten betaalt om op afroep vermogen te sturen.	S O G	Laag		Afspraken over randvoorwaarden met marktpartijen.
CBC	Contract waarbij Enexis klanten betaalt om op afroep vermogen te beperken.	S O G	Hoog		...
Redispatch	Inkopen van flexibiliteit via marktplaats (GOPACS).	S O G	Laag		Ondersteunen van marktpartijen waar gewenst.
GroepsCBC	Een collectief contract waarbij het vermogen van de deelnemers beperkt mag worden door de netbeheerder.	S O G	Laag		Ontwikkelen inzicht in totaalbelasting van de groep.
TBTR / blokstroom	Klant krijgt vaste capaciteit toegewezen op specifieke tijdblokken (firm).	S O G	Medium		...
VVTR	Afnamerecht 0kW, dagdagelijks voorspellen van restcapaciteit t.b.v. klant.	S O G	Laag		Uitrol van netmetingen*
Tijdsafhankelijke tarieven	Aanpassing van tarieven waardoor stroom goedkoper is op rustige momenten.	S O G	-		Netcodewijziging besluiten door ACM en vervolgens ontwikkelen.
GTO	Groepscontract voor vaste capaciteit waarbij partijen onderling capaciteit verdelen.	S O G	-		Ontwikkelen inzicht in totaalbelasting van de groep.

* De VVTR zal per Q2 2029 operationeel zijn, en in grote delen van het net ingezet kunnen worden. De impact van de VVTR zal in 2030 worden gemaximeerd als het hele net bemeterd is.